23/03/2019

Το Γένος ενήστευε, το Γένος εγνώριζε

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του Κώστα Παναγόπουλου

Φαίνεται, ότι κάποτε νήστευες και σήμαινε ότι είσαι Ρωμηός. Αν δε νήστευες Τετάρτη και Παρασκευή, σήμαινε ότι είσαι Τούρκος. Ετούτο δεν είναι υπερβολή, ήταν ένας τόπος κοινός στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και τούτο το βλέπουμε ξεκάθαρα στο έργο του Φωτάκου: «Ο Βίος του Παπαφλέσσα».

Όταν έφτασε ο Φλέσσας στο Άργος, ο αδελφός του ο Νικήτας, τού άλλαξε τα φορέματα, τού φόρεσε τούρκικα καλιοντσίτικα και τον όπλισε ως Τούρκο, καθώς και τους άλλους που είχε μαζί του ο Παπαφλέσσας. Έγινε αυτό για «λόγους

ασφαλείας», όπως θα λέγαμε σήμερα.

Φιλοξενήθηκε, όμως, ο Φλέσσας, μαζί με τους δικούς του, στην οικεία του Οικονομόπουλου και επειδή η οικοδέσποινα τους εξέλαβε ως Τούρκους, αν και ήταν Τετάρτη, τους έβγαλε να φάνε αυγά. Παίζοντας εκείνοι τους Τούρκους, προσποιήθηκαν ότι τα έφαγαν, αλλά κρυφίως τα πέταξαν. Και, μάλιστα, έπειτα – μάλλον, λίγο μετά την αναχώρηση τους – τα αυγά ευρέθησαν (!) καθώς το διηγείται ο Φωτάκος.

Ο Έλληνας της Τουρκοκρατίας είναι ο πιο βαθιά Ορθόδοξος Έλληνας που βρίσκεται μέσα στους αιώνες. Ίσως περισσότερο και από τον Έλληνα του Βυζαντίου, πάει μπροστά σε Ορθοδοξία ο σκλαβωμένος Έλληνας επί Τουρκιάς.

Ο Ρωμηός επί Τουρκιάς γνωρίζει Τετάρτη και Παρασκευή, ξέρει να κάνει μετάνοιες, λειτουργείται κάθε Κυριακή, προσεύχεται, ευλογεί και ευλογείται, μιλάει στα παιδιά του για τον Χριστό και τους Αγίους, κάνει τον σταυρό του γεμάτον και ολόκληρον: αρχοντικό σταυρό, όχι τσιγκούνικο κι έτσι κάπως «χαζομπουζούκικον». Στο κούτελο, κάτω στη βαλβίδα της κοιλιάς, δεξιά και αριστερά στους ώμους, έτσι κάνει ο Παπαφλέσσας τον σταυρό του, ο Γέρος του Μόρια, ο Διάκος και οι άλλοι.

Όσοι μάς ελευθέρωσαν, γνώριζαν Τετάρτη και Παρασκευή. Αυτονοήτως νήστευαν ως κάτι το δεδομένο και παραδομένο άπαξ εκ προγόνων Ελλήνων Ορθοδόξων. Πλείστα όσα παραδείγματα δεικνύουν του λόγου το αληθές: ό,τι αυτοί που μάς ελευθέρωσαν αγαπούσαν τον Θεό σαν καλογέρια, ήταν άνθρωποι του «Πάτερ Ημών» και της ωραίας εν Θεώ ζωής.

Εμείς;